

OBSAH :

SVET :

Haiti potrebuje prísnu lásku
Jonah Goldberg

ĽUDSKÉ PRÁVA :

Červení bolševici vs. ochrancovia
ľudských práv Ivan Kuhn

ŠKOLSTVO :

Rodičia vynechaní z reformnej hry
Zuzana Humajová-Zimenová

GLOSA :

Nesiahneš na odmeny úradníka svojho!
Dušan Sloboda

HAITI POTREBUJE PRÍSNU LÁSKU Jonah Goldberg

Obrázky prichádzajúce z Haiti sú čoraz horšie. To, čo zostalo z už aj pred katastrofou krehkej spoločnosti, sa rozpadá. Bujnie násilie a chaos. Napriek heroickému úsiliu humanitárnych pracovníkov a zdecimovanej haitskej štátnej správy sa zdá, že problémy tejto krajiny pretrvávajú aj v 21. storočí. Dlhoo po tom, ako sa odstrániť trosky a znova postavia budovy.

Aj keď je prakticky nemožné ešte nejakú zveličovať rozsah tragédie na Haiti, je dôležité si uvedomiť, že zemetrasenie bolo také smrtiace práve preto, že Haiti je Haiti. Ak by podobne silné zemetrasenie zasiahlo oveľa hustejšie obývané San Francisco alebo Los Angeles, počet obetí by bol oveľa nižší. Je to prekvapivé. Ved' severoamerické mestá sú prepchané mrakodrapmi, zatiaľ čo panoráma Port-au-Prince zväčša nepresahuje výšku dvoch podlaží. Ako už uviedli iní, keď zemetrasenie o sile 7,1 stupňa zasiahlo metropolitnú oblasť San Francisca pred dvoma desaťročiami, zahynulo tam 67 ľudí. Pritom počet obetí na Haiti je takmer nezistiteľný; odhad je však oveľa väčší ako 100 tisíc osôb a uvádzané číslo stále rastie.

Nie je žiadnou novinkou, že chudoba robí ľudí zraniteľnejšími zoči-voči celému arzenálu zbraní rozhnevanej matky prírody. Čím bezprostrednejšie je váš život spätý s prírodou, tým býva krutejšia – nie náhodou tí, ktorí si idealizujú romantickú kmeňovú spoločnosť alebo život pred nástupom kapitalizmu (áno, aj Vy, pán James Cameron), tak robia najradšej z bezpečnej, klimatizovanej vzdialenosti, kde sú k dispozícii splachovacie toalety, antibiotiká, zubné ambulancie a donáška čínskeho jedla až do kancelárie.

Smutnou pravdou o Haiti nie je to, že je chudobné, ale to, že žije v kultúre chudoby. Áno, osudy krajiny boli kruté. Je isté, že odo dní, kedy sa stala otrokárskou kolóniou, bola vykorisťovaná, zneužívaná a zadržaná. A tak – ak to má uľahčiť pocit viny Západu – len povedzme, že chudoba na Haiti

je zapríčinená v celom rozsahu dedičstvom rasizmu a kolonializmu. Lenže Haiti patrilo medzi prvé nezávislé krajiny západnej pologule a aj napriek tomu je dlhodobo chudobné.

Dokonca aj ak by vina bola na komkoľvek inom ako na samotných obetiach, nič to nemení na skutočnosti, že Haiti sa nikdy nezbaví svojej zúfalej chudoby, ak sa nezriekne veľkej časti svojej kultúry.

Keď Haitiania emigrujú do USA, zbohatnú takmer za noc. Zdanlivo iba kvôli vyšším mzdám a štedrejším sociálnym dávkam. Príchod do USA je kultúrnym, náboženským, fyzickým a psychickým prelomom. Arnold Kling a Nick Schulz vo svojej skvelej novej knihe *From Poverty to Prosperity* (Od chudoby k prosperite) píšú, že nekvalifikovaní Mexi-

Humanitárna pomoc nevylicie haitskú „kultúru chudoby“

čania sa stanú 10- až 20-násobne produktívnejší jednoducho preto, že prejdú cez hranicu do USA. William Lewis, bývalý riaditeľ McKinsey Global Institute, zistil, že negramotní, po anglicky nehovoriaci mexickí poľnohospodárski robotníci v USA boli štvornásobne produktívnejší ako podobné kategórie pracovníkov v Brazílii.

Prečo? Lebo západná kultúra si nielen tvrdú prácu vyžaduje, ale tých, ktorí neveďia, aj naučí, ako ju vykonávať.

Je pravda, že Haiti má málo prírodných zdrojov, ale to platí aj o Japonsku alebo Švajčiarsku. To, čo tieto krajiny majú, Kling a Schulz nazývajú cennými „nehmotnými aktívami“ – zručnosti, pravidlá, právo, vzdelanie, vedomosti, zvyky, očakávania a pod., ktoré vedú prosperujúcu spoločnosť k tvorbe bohatstva. Skutočné bohatstvo národov nie je vo fabrikách, ložiskách ropy a zlatých

baniach, ale v našich myšliach a zvykoch blízkych našim srdciam. Aj nedávna štúdia Svetovej banky zistila, že 82 percent bohatstva USA je v týchto nehmotných aktívach.

Chudoba Haiti je spôsobená neexistenciou tohto nehmotného kapitálu. Haiti sa nachádza na ostrove Hispaniola spolu s Dominikánskou republikou, tá má však šesťnásobný hrubý domáci produkt (a oveľa lepších správcov krajiny).

Spoločnosť na Haiti je závislá oveľa viac od láskavosti cudzincov ako od seba samej. Už pred zemetrasením pracovalo na Haiti 10 000 mimovládnych organizácií, čo je najviac v prepočte na počet obyvateľov na svete. V roku 2007 Bret Stephens z *Wall Street Journal* napísal, že hodnota zahraničnej pomoci dosiahla desaťnásobok hodnoty zahraničných investícií. Ak teda niekto chce z problémov v krajine viniť niekoho iného ako Haitičanov, mal by sa zamerať predovšetkým na škody, ktoré tu pácha priemyselné odvetvie nazývané „humanitárna pomoc“.

Pripúšťam, že k Haiti mám osobitný vzťah. Čiastočne preto, lebo táto krajina je neuveriteľným smoliarom, a čiastočne aj preto, že tých haitských imigrantov, ktorých poznám, som vždy obdivoval. Haitičanov mám aj v rodine – môj brat sa oženil s Haitičankou.

A preto toto všetko píšem s najlepším možným úmyslom. Keď budú mŕtvi pochovaní, ranení a chorí vyliečení a trosky odpratvané, nastane čas uplatňovania prísnej rodičovskej lásky. Inak sa budeme musieť vrátiť po ďalšej pohrome znova odpratávať trosky.

Autor je americký publicista a redaktor *National Review Online*.

Pôvodne uverejnené v *National Review Online* dňa 20. januára 2010. Preložil a upravil *Svetozár Gavora, spolupracovník KI*.

ČERVENÍ BOLŠEVICI VS. OCHRANCOVIA ĽUDSKÝCH PRÁV Ivan Kuhn

Predstavitelia súčasnej vládnej koalície, ku ktorým počítam aj prezidenta, majú zvláštnu zvrhlú záľubu vo vzájomnom navštevovaní sa s predstaviteľmi komunistických a iných diktatúr. Túto svoju záľubu dotiahli do takej dokonalosti, že si na tieto návštevy vyberajú aj dátumy nesúce v sebe istú symboliku.

Návšteva čínskeho prezidenta v júni 2009, počas ktorej na bratislavskom Hodžovom námestí pár hodín vládla čínska tajná polícia, sa uskutočnila iba pár dní po dvadsiatom výročí krvavého potlačenia pokojných protestov na pekingskom námestí Tien-an-men. V novembri 2009 sa predseda parlamentu Pavol Paška rozčuľoval, že je označovaný za „červeného“ a „bolševika“. Ale keď len červený bolševik by šiel na oficiálnu návštevu Vietnamskej socialistickej republiky pár dní po tom, čo v tejto krajine komunistická justícia odsúdila šiestich aktivistov za ľudské práva a občianske slobody na tresty odňatia slobody na 5 až 16 rokov. Pán Paška tak učinil. V roku 2009 bolo vo Vietname, teda v krajine so systémom vlády jednej (komunistickej) strany, odsúdených najmenej 20 aktivistov za ľudské práva. Nehovoriac o stovkách politických väzňov, ktorí sú vo vietnamských väzeniach už roky.

Odmietnutá OSN

Keď sa minulý rok v Rade OSN pre ľudské práva posudzovala situácia vo Vietname, vietnamská vláda odmietla 45 odporúčaní členských krajín OSN smerujúcich k zlepšeniu v oblasti ľudských práv. Odmietla tak i umožnenie aktivít jednotlivcov a skupín obhajujúcich ľudské práva a vytvorenie priestoru na to, aby mohli slobodne vyjadrovať názory a verejný nesúhlas s vládou mocou. Odmietla tiež zrušiť kontrolu internetu a blogovania a zákazy týkajúce sa súkromných médií. Naďalej platné ostávajú i zákony, ktoré umožňujú kriminalizáciu disidentov pod pláštikom „ochrany národnej bezpečnosti“. A neprepustení ostali i väzni svedomia. Vietnam dokonca odmietol vydať pozvanie na návštevu krajiny expertom OSN pre ľudské práva špecializujúcim sa na slobodu vierovyznania, slobodu prejavu a ďalšie ľudské práva a občianske slobody. A odmietol aj tie najzákladnejšie odporúčania, založené na medzinárodných zmluvách, ktoré tamojšia vláda podpísala.

Situáciu vo Vietname si všimli aj poslanci Európskeho parlamentu, ktorí v novembri 2009 prijali uznesenie o situácii v Laose a vo Vietname. V uznesení, ktoré bolo doručené aj vládam členských krajín EÚ, sú menované konkrétne porušenia ľudských práv vo Vietname. Ktovie, či si toto uznesenie všimli v kanceláriách našich najvyšších ústavných činiteľov, keď plánovali návštevu vietnamského prezidenta na Slovensku a návštevu predsedu NR SR vo Vietname.

Hanebné bratské vzťahy

V čase, keď sa návšteva predsedu parlamentu plánovala, nik nemohol vedieť, že rýchly proces so zástancami ľudských práv prebehne práve krátko pred termínom návštevy. V kancelárii predsedu NR SR by však mohli vedieť, že pripravujú cestu demokraticky zvoleného predsedu parlamentu do nedemokratickej krajiny, ktorá systematicky porušuje ľudské práva. Aj v prípade, že má pán Paška a jeho podriadení *a priori* alergiu na mimovládnych ľudsko-právnych aktivistov, uznesenie Európskeho parlamentu či oficiálne dokumenty OSN by pre nich mali byť dostatočne hodnoverným študijným materiálom. A najneskôr v okamihu, keď boli rozsudky známe, mali návštevu zrušiť.

Demokraticky zvolení poslanci by nemali mať problém zrušiť návštevu krajiny, v ktorej práve uväznili niekoľkých aktívnych občanov, ktorí sa dožadovali možnosti slobodne si zvoliť svojich zástupcov do parlamentu. Obzvlášť, ak sú to poslanci krajiny, v ktorej 40 rokov vládol komunistický režim podobný tomu, ktorý vládne v súčasnom Vietname. Lebo ak sa naši predstavitelia odvolávajú na výborné predpoklady pre vzájomný obchod, nemali by zabúdať, že hovoria o predpokladoch vychádzajúcich z „bratských vzťahov“ dvoch komunistických diktatúr – Československej socialistickej republiky a Vietnamskej socialistickej republiky. A obzvlášť pán Paška, ktorý v už spomínanom plamennom prejave v novembri 2009 spomínal, ako on a jeho otec boli po roku 1968 komunistickým režimom perzekvovaní, by mal byť citlivejší na oveľa brutálnejšiu perzekúciu vietnamských disidentov, než zažil on sám.

Pán Paška je zjavne na komunistické perzekúcie citlivý, iba keď ide o neho samého. A tak miesto toho, aby si dal ako podmienuku svojej návštevy vo Vietname možnosť stretnúť sa s niektorým z vietnamských disidentov, počas svojej návštevy Hanoja položil vence pri mauzóleu Ho Či Mina, bývalého vietnamského komunistického vodcu. Hostitelia pána Pašku sa vôbec nerozpakovali a v čase jeho návštevy odsúdili disidentku Pham Thanh Nghien na 4 roky za „šírenie protišťátnej propagandy“.

Alibista Gašparovič

V decembri 2009 skupina mimovládnych organizácií, medzi nimi aj KI, oslovila troch najvyšších ústavných činiteľov listom, v ktorom ich vyzvala, aby pri rokovaniach počas oficiálnej návštevy prezidenta Vietnamskej socialistickej republiky Nguyen Minh Trieta na Slovensku otvorili aj otázku dodržiavania ľudských práv. Ani od jedného z nich sme sa nedočkali písomnej odpovede, a ani po oficiálnych rokovaníach sa neobjavili žiadne informácie o tom, že by otázka ľudských práv bola jedným z bodov programu. Výnimkou bolo iba alibistické vyhlásenie prezidenta Ivana Gaš-

paroviča, ktorý po rokovaní s vietnamským hosťom pred novinármi povedal: „Áno hovorili sme o otázke občianskych práv. Hovorili sme o tom nie preto, že je to problém Vietnamu, nie problém Slovensku, je to globálny problém. Tento problém je v celom svete a často krát o týchto otázkach hovoria tí, u ktorých dochádza k porušovaniu. Takže sme hovorili, že každý štát si musí urobiť poriadok v tomto probléme. A ja som rád, že Európska únia konštatovala, že Vietnam je otvorený k diskusií o týchto otázkach.“ Pán prezident evidentne nečítal spomínané uznesenie Európskeho parlamentu o situácii v Laose a vo Vietname, v ktorom sa okrem iného píše, že „vietnamská vláda odmietla reagovať na mnohé z odporúčaní predložených počas všeobecného pravidelného preskúmania Rady OSN pre ľudské práva konaného od mája do septembra 2009 s cieľom zlepšiť dodržiavanie ľudských práv.“

Všeobecné frázy prezidenta Ivana Gašparoviča zaklincoval vietnamský prezident slovami: „Je pravda, že zákony každého štátu sú iné. To vychádza z rôznych historických a zemepisných podmienok, a preto nemožno uplatniť zákony jedného štátu v druhom štáte. To znamená, že iné štáty nemôžu aplikovať svoje práva v druhom štáte. V tejto otázke sme s pánom prezidentom našli zhodu.“ Nguyen Minh Triet však akosi zabudol, že Vietnam je signatárom medzinárodných dokumentov, v ktorých sa zaviazal dodržiavať ľudské práva. Podobnú situáciu sme zažili aj u nás v druhej polovici sedemdesiatych rokov po podpise Helsinského záverečného aktu, v ktorom sa vlády komunistických krajín zaviazali dodržiavať ľudské práva a občianske slobody. Ani komunistické diktatúry v sovietskom bloku si vtedy tento záväzok nectili, čo viedlo napríklad aj k vzniku Charty 77.

Nominácia na Nobela

A tak kým predseda nášho demokraticky zvoleného parlamentu pokračoval v rozvíjaní „bratských“ vzťahov s komunistickou stranou dosadenými „poslancami“ vietnamského parlamentu, časté opozičných poslancov NR SR a desiatky osobností slovenského spoločenského života zaslali nórskeho výboru pre udeľovanie Nobelovej ceny mieru nomináciu na jej udelenie Liu Xiaobovi. Tento čínsky disident, momentálne uväznený komunistickým režimom, je spoluautorom Charty o8. Ide o dokument, ktorý vychádza z myšlienky Charty 77, a podpísalo ho 303 úvodných signatárov, vrátane univerzitných profesorov, známych blogerov, ale aj bývalých členov čínskej komunistickej strany. Doteraz sa k nej pridalo ďalších niekoľko tisíc čínskych občanov. To, či majú členovia výboru pre udeľovanie Nobelovej ceny mieru viac súdnosti ako naši najvyšší ústavní činitelia, sa dozvieme v októbri.

Autor je analytik KI.

RODIČIA VYNECHANÍ Z REFORMNEJ HRY

Zuzana Humajová-Zimenová

Začiatok roka býva pre rodičov budúcich prváčikov náročný. Vyberajú pre svoje deti vhodnú základnú školu. Väčšina rodičov hľadá takú, v ktorej sa ich potomkovia nielen veľa naučia, ale kde sa budú i príjemne cítiť, budú v bezpečí a kde ich budú viesť k rovnakým hodnotám, aké si cení ich vlastná rodina. Výber školy nie je jednoduchý, pretože rodičia nemajú dostatok informácií pre správne rozhodnutie.

Jedným z cieľov reformy vzdelávania malo byť sprehľadnenie spletitých školských štruktúr, aby sa rodičia v ponuke škôl ľahšie zorientovali. V druhom roku reformy malo byť pre nich oveľa jednoduchšie zistiť, aké má škola, o ktorú majú záujem, vzdelávacie výsledky v porovnaní s ostatnými školami, v čom sú jej silné a v čom jej problémové stránky, a či v porovnaní s predchádzajúcim obdobím napreduje alebo stagnuje. Súčasťou školského vzdelávacieho programu mali byť nielen učebné osnovy pre jednotlivé predmety, ale aj plán rozvoja školy s jasnými cieľmi, kritériami ich plnenia a s ukazovateľmi ďalšieho vývoja. V takom prípade by rodičom stačilo nahliadnuť do školského programu a hneď by im bolo jasnejšie, akým smerom sa škola uberá. Nový školský zákon bol však prijatý v podobe, ktorá takúto intímnu otvorenosť od škôl nevyžaduje a tým pádom rodičov z reformnej hry celkom vynecháva.

Rodičia na vedľajšej koľaji

Reforma školstva nemala byť iba o škratanií prehustených učebných osnov a o príplatkoch pre učiteľov, ktorí sa ďalej vzdelávajú. To je hrubá vulgarizácia pôvodných reformných zámerov, ktoré boli ministrom Mikolajom oklieštené do tejto absurdnej podoby. Reforma školstva, po ktorej roky volali nielen odborníci, ale i progresívni učitelia, mala mať oveľa hlbší a komplexnejší záber. Mala odstrániť nefunkčné väzby vo vnútri skostnateného, centrálne regulovaného vzdelávacieho systému a zmeňiť školy na slobodné, otvorené, samostatne sa rozhodujúce a za svoj rozvoj plne zodpovedné vzdelávacie inštitúcie. V tomto zmysle mala byť reforma školstva aj o posilnení postavenia rodičov ako rovnocenných partnerov školy a o sprehľadnení ich vzájomných komunikačných kanálov.

Rodičia sú najdôležitejšími klientmi základných škôl, preto by práve oni mali mať čo najpodrobnejšie informácie o prostredí, do ktorého zverujú svojich potomkov. Pri zavedení normatívneho financovania škôl, v ktorom školy dostávajú peniaze „na žiaka“, sa automaticky predpokladalo, že sa táto požiadavka stane časom úplnou samozrejmosťou. Dodnes to tak nie je. Rodičia majú síce možnosť slobodne si vybrať pre svoje deti školu a v prípade nespokojnosti ju aj kedykoľvek zmeniť, nemajú však k dispozícii žiadne možnosti zistiť o škole,

o ktorú majú záujem, potrebné informácie. Dozvedia sa iba všeobecné údaje, napr. aké predmety sa v škole učia, ktoré cudzie jazyky, či má škola vlastnú telocvičňu, prípadne koľko úspešných olympionikov vyprodukovala vo fyzike či dejepise. Nič sa však nedozvedia o celkovej atmosfére školy, o každodennej vzdelávacej rutine, o preferovaných pedagogických metódach učiteľov, alebo o prípadoch šikany a spôsoboch jej riešenia. Detaily, ktoré ich najviac zaujímajú, ostávajú pred rodičmi naďalej skryté a ani Mikolajova reforma na tom nič nezmenila. Naopak, aj tento rok prebieha zápis prváčikov na školách v „opačnom garde“ ako by velila logika vecí. Od budúceho žiačika sa očakáva, že preukáže školskú zrelosť, od rodiča, že v dotazníku odhalí rodinné zázemie. Akoby si škola vybrala žiakov a nie naopak.

Bez šance zorientovať sa

Akú majú vlastne rodičia šancu zorientovať sa v ponuke základných škôl? Podľa akých kritérií a na základe akých údajov si spomedzi škôl vyberajú tú „svoju“? Realita je taká, že napriek spustenej reforme je pre nich aj naďalej jediným „zaručeným“ kompasom v rozhodovaní „agentúra JPP – jedna pani povedala“. Rodičia pred zápisom oslovujú svojich blízkych, priateľov a známych a pýtajú sa ich, aké majú so školami skúse-

Šance rodičov zorientovať sa v ponuke škôl sú malé – chýbajú im informácie

nosti. Na základe osobných príbehov potom uvažujú, ktorá zo škôl bude vhodná aj pre ich potomka. Na tomto postupe je zaujímavá skutočnosť, že málokedy pátrajú po tom, či má škola plný počet kvalifikovaných učiteľov alebo akou technikou má vybavenú počítačovú miestnosť. Oveľa viac ich zaujíma, ako sa učiteľia k žiakom správajú, aké nároky na nich kladú, v akej miere ich zaťažujú domácimi úlohami, akým spôsobom ich nielen hodnotia, ale najmä motivujú k výkonu, ako zvyknú riešiť žiacke prehršky. Rodičia kladú celkom jednoduché a ľudsky pochopiteľné otázky. Reforma školstva, ktorú pred dvoma rokmi odštartoval minister Mikolaj, im však neponúka žiadne nové možnosti na objektívne a transparentné odpovede.

Podľa Mikolajovej mediálnej rétoriky mala reforma priniesť školám viac slobody, učiteľom viac samostatnosti a žiakom zlepšenie atmosféry v triedach a skvalitnenie výučby. Nič z toho sa však ani po dvoch rokoch nedá objektívne zhodnotiť. Minis-

terstvo školstva si totiž na vyhodnocovanie reformných výsledkov nepripravilo žiadne relevantné nástroje spätnej väzby. Školy majú učiť po „novom“, Štátna školská inšpekcia ich však naďalej kontroluje „po starom“. Je absurdné, že rezort školstva sa týmto nedostatkom začal zaoberať až rok po prijatí reformnej legislatívy, ktorá zaviedla do škôl nový vzdelávací obsah. V rámci tzv. národného projektu *Externé hodnotenie kvality školy podporujúce sebahodnotiace procesy a rozvoj školy*, ktorého riešiteľom je Štátna školská inšpekcia, sa začnú až v tomto roku vytvárať štandardy a indikátory hodnotenia kvality škôl. Hotové by mali byť do roku 2013, dovtedy budú inšpektori hodnotiť školy zrejme iba intuitívne.

Absentuje hodnotenie

Oficiálne údaje o kvalite škôl, ktoré sú verejnosti dostupné, sú teda úboho skromné. Rodič si môže prelistovať už spomenutý strohý školský vzdelávací program, ktorý sa však týka iba „reformných ročníkov“, nie školy ako komplexného celku, alebo môže siahnuť po výročnej správe školy. Tá však býva spravidla iba formálnou „výkladnou skriňou“ školských úspechov, nie pravdivým obrazom jej každodenného úsilia o prekonávanie kríz. Ak sa chce rodič dozvedieť niečo viac o kvalite vzdelávania na vybranej škole, musí si vyhľadať jej výsledky v rebríčku úspešnosti v každoročnom celoplošnom testovaní deviatikov. Tie však hovoria iba o tom, na koľko percent zvládli žiaci jedného ročníka v istej chvíli jeden test z dvoch kľúčových predmetov – z materinského jazyka a literatúry a z matematiky. Nevrávia nič o tom, ako konkrétna škola s deťmi počas deviatich rokov pracovala, či rozvíjala ich potenciál, alebo či sú jej absolventi úspešní napriek tomu, že chodili práve do tej či onej školy.

Ak nepočítame možnosť využiť Deň otvorených dverí, ktorý dnes ponúkajú rodičom prakticky všetky školy z vlastnej iniciatívy, tak sme s výpočtom možností, ako môže rodič získať informácie o školách, skončili. Komplexné hodnotenie škôl, pozostávajúce nielen z externého hodnotenia školskými inšpektormi, ale aj z rovnocenného interného hodnotenia špecifických školských štruktúr a procesov, je na Slovensku stále v nedohľadne. A to je v druhom roku školskej reformy, ktorá nielenže sľubuje dramatické zlepšenie stavu našich základných škôl, ale navonok i podčiarkuje dôležitosť slobodného výberu vzdelávacej cesty, žalostný výsledok.

Autorka je analytička KI.

NESIAHNEŠ NA ODMENY ÚRADNÍKA SVOJHO!

Dušan Sloboda

Za prácu patrí pláca. A nezriedka sa pridá i nejaká tá odmena. Ak je z čoho pridávať, pravdaže. Je však kríza, a tak treba šetriť. Niekde sa i prepúšťa, i platy sa znižujú, menej je tých trinástych a i tú koncoročnú odmenu videlo u nás minulý rok menej smrteľníkov. A či vari kríza doľahla i na verejnú správu? Posúďte sami.

Štátna správa si žije veru vlastným životom. Kríza-nekríza, platové tarify štátnych zamestnancov sa od januára 2010 dokonca zvýšili. Tak to nariadila naša múdra vláda žijúca čoraz viac na dlh. A aby bolo jasné, že sa nejakej krízy nezľakneme, vybraným štátnym zamestnancom vláda v januári priklepila i odmeny. Napríklad na návrh ministra výstavby a regionálneho rozvoja vláda odsúhlasila odmeny prednostom krajských stavebných úradov. „Za kvalitné plnenie pracovných úloh, dôsledné riadenie a kontrolovanie výkonu prenesenej štátnej správy, za dôsledné a včasné plnenie zverených úloh,“ tak odôvodnil náš najvrchnejší nástenkár zvýšenie osobného príplatku a tisícové odmeny v novej euromene spomínaným úradníkom. Podobne sa o svojich postarali i ďalší členovia vlády. A odmeňovalo sa samozrejme i na nižších úrovniach v jednotlivých rezortoch, v úradoch, agentúrach a ústavoch tých rezortov, a i v ich pobočkách, krajských a iných zastúpeniach po celej krajine. Všade tam sa za „kvalitné plnenie zverených úloh“ udeľujú roky rokuje odmeny, nejaká kríza s tým snáď nezatrasie! Zhrňme si to teda: ak naši úradníci plnia svoje úlohy kvalitne, dostanú odmeny. Z toho teda vyplýva, že ak úlohy, ktoré majú v pracovnej náplni, za plnenie ktorých si ich planíme my z našich daní, neplnia kvalitne, dostávajú len plat. Skvelé, čo povieť?

A čo naša samospráva? Tá celý minulý rok nariekala, že kvôli kríze a súvisiacemu nižšiemu výnosu podielových daní, ktoré tvoria jej hlavný príjem, nebudú mať takmer tri tisíce našich obcí a miest (ej, ale sme my bohatí, keď ich máme toľko v tej našej krajinke) peniaze na základné služby

pre ľudí, ba ani na svietenie. Toľko naši lokálni potmehúdi chodili s nárekmik múru úradu vlády, až im z našej deficitnej štátnej pokladnice spadlo vymodelených 100 miliónov eur. A tak na svietenie bolo, veru i na tú vianočnú výzdobu a silvestrovské ohňostroje sa našlo. A nielen to, dokonca i odmeny boli! Odmeny sa udeľovali primátorom a starostom, ich zástupcom, kontrolórom, poslancom i úradníkom krížom krážom v mnohých našich valaloch i várošoch. Rekordérom je zrejme starosta dvojtisícovej dediny Kalná nad Hronom, ktorému poslanci odklepli koncoročnú odmenu vo výške 14 340 eur. Nie korún, ale eur. Naozaj. A ako mnohí iní jeho kolegovia, i on tvrdí, že časť z udelenej odmeny vraj venuje či minie verejnoprospešne v obci. Prečo si neurobiť pred komunálnymi voľbami kampaň z našich daní, však?

Ak patríte medzi tých rojkov, ktorí, súc sklamaní z našej verejnej zvieracej farmy, s nádejou žmúria do dialok k Bruselu, vedzte, že ani tamojší euroúradníci sa nedali zahanbiť. V decembri dvakrát štrajkovali, pretože väčšina členských krajín odmietla zvýšenie ich platov. Európska komisia sa dokonca rozhodla zažalovať členské krajiny na Európskom súdnom dvore. Vraj nezvýšenie platov euroúradníkov nie je v súlade s európskou legislatívou. Paráda – živíme ich z našich daní, ale o ich platoch rozhodovať nesmieme! Regulovať odmeny manažérov v súkromných bankách, to by oni radi, ale ak by sme my chceli regulovať ich platy, tak nás budú žalovať. Bodaj by tí darmožráči štrajkovali celý rok!

Takže tak, milí občania, len si pekne i naďalej uťahujte opasky a šetrite rodinné rozpočty. Zvýšené platy a odmeny pre úradníkov a nami volených či nevolených zástupcov všetkých úrovní samosprávy, štátu i únie a onen rastúci verejný dlh (naš, ten grécky i tie ďalšie) treba predsa z niečoho splácať. A chráň Vás Boh od pokušenia siahat služobníkom našim na platy a odmeny!

Autor je analytik KI.

UDIALO SA:

1) Dňa 9. decembra 2009 prezentoval na tlačovej konferencii analytik KI *Ivan Kuhn* výsledky aktuálneho prieskumu verejnej mienky zameraného na **názory občanov Slovenskej republiky na slovenskú zahraničnú politiku a podporu demokratizácie vo svete**. Viac na webstránke KI v sekcii KI KOMENTUJE.

2) Dňa 14. decembra 2009 ekonóm KI *Peter Gonda* prezentoval na konferencii **1 rok eura** v Bratislave prezentáciu na tému **Rizikový „eurokanál“**. Viac na webstránke KI v sekcii PREDNÁŠKY A PREZENTÁCIE.

3) Dňa 16. decembra 2009 skupina občanov z mimovládnych organizácií, medzi nimi i KI, zaslala **otvorený list najvyšším ústavným činiteľom**, v ktorom ich vyzvala, aby pri oficiálnych rokovaniach s vietnamským prezidentom otvorili aj tému porušovania ľudských práv vo Vietname. Viac na webstránke KI v sekcii KI KOMENTUJE.

4) Dňa 18. decembra 2009 riaditeľ KI *Ondrej Dostál* informoval verejnosť o tom, že obvodný úrad Bratislava mu doručil **rozhodnutie o zastavení priestupkového konania**, ktoré voči nemu viedol v súvislosti s udalosťami, ktoré sa odohrali dňa 18. júna 2009 pred prezidentským palácom počas

návštevy čínskeho prezidenta. Viac o kauze na webstránke KI v sekcii KI INFORMUJE.

5) Dňa 18. decembra 2009 KI **vyhlásil výsledky súťaže Študentská esej 2009**. Témou štvrtého roka esejistickej súťaže bol **November 1989 a 20 rokov slobody** /Stav občianskych, politických a ekonomických slobôd na Slovensku dve desaťročia po páde komunistického režimu/. Viac, vrátane ocenených esejí, na webstránke KI v sekcii ŠTUDENTSKÁ ESEJ.

6) V decembri 2009 sa z okruhu ľudí KI v médiách nielen k aktuálnym témam vyjadrovali: *Zuzana Humajová, Peter Gonda, Radovan Kazda, Ivan Kuhn, Dušan Sloboda, Martin Kríž* a *František Šebej*. Viac nájdete na www.konzervativizmus.sk v sekcii ČLÁNKY, ROZHOVORY, KI KOMENTUJE, AUDIO/VIDEO KI a BLOGY.

KONZERVATÍVNY
INŠTITÚT
M. R. ŠTEFÁNKA
M. R. ŠTEFÁNIK
CONSERVATIVE
INSTITUTE

PODPORTE NÁS ONLINE!

Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika nevydáva len Konzervatívne listy. Organizujeme ročne mnoho konferencií, diskusií, konzervatívnych klubov a prednášok. Každoročne udeľujeme najprestížnejšie literárne ocenenie na Slovensku – Cenu Dominika Tatarku. Publikujeme desiatky analytických výstupov vo forme štúdií, odborných príspevkov a prednášok, článkov a mediálnych vystúpení. Všetky naše výstupy, vrátane audio či videozáznamov z akcií KI, nájdete na pravidelne aktualizovanej webstránke KI na adrese www.konzervativizmus.sk.

Podporte nás prostredníctvom online prevodu cez Váš internet banking. Viac informácií o možnostiach podpory nájdete na webstránke KI v sekcii PODPORTE NÁS.

Ďakujeme!